

Az Európai Bizottság intézkedései a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésének erősítése érdekében

Az Európai Bizottság július 1-jén két közleményt adott ki a szellemi tulajdon-jogok hatékonyabb érvényesítése érdekében. Az egyik közlemény egy olyan Cselekvési Tervet vázol fel, amely a szellemi tulajdon-jogok Európai Unión belüli megsértésének kezelésére nézve javasol intézkedéseket. Ezt egészíti ki az a Stratégia, amely a szellemi tulajdon-jogok harmadik országokban történő érvényesítésére nézve határoz meg célkitűzéseket.

1. *A Cselekvési Terv* 10 intézkedést irányoz elő a kereskedelmi mértékben elkövetett szellemi tulajdon-jogi jogsértésekkel szemben. Célja, hogy új típusú jogérvényesítési eszközökre helyezze a hangsúlyt – ilyen például „a pénz útjának követésére” vonatkozó elv, amelynek lényege azoknak a bevételi forrásoknak a felszámolása, amelyek az üzletszerű jogsértőket motiválják. A javasolt intézkedéseknek ugyanakkor arányosnak kell lenniük, továbbá visszaélésszerű, versenyellenes alkalmazásuk lehetőségét is ki kell zárni az új, innovatív termékek és üzleti modellek megjelenése, valamint az alapvető szabadságjogok biztosítása érdekében. Ezért a kereskedelmi mértékű szellemi tulajdon-jogi jogsértésektől való visszatartás érdekében a Bizottságnak átfogó, kiegyensúlyozott és rugalmas rendszert kell alkalmaznia, amely képes gyors válaszokat adni mindazokra a kihívásokra, amelyekkel az európai tudásalapú gazdaságnak szembe kell néznie a 21. században.

A Cselekvési Tervben meghatározott intézkedések között – amelyeknek egy részét a Bizottságnak a Szellemi tulajdon-jogok Megsértésének Európai Megfigyelőközpontjával együttműködésben kell végrehajtania – többek között a következők szerepelnek:

- a Megfigyelőközpont és a nemzeti hatóságok által szervezett tudatosságnövelő kampányok támogatása;
- konzultáció kezdeményezése az érintettekkel (pl. reklámügynökségek, pénzforgalmi szolgáltatók, szállítók) annak érdekében, hogy új, önkéntes kötelezettségvállalásokat tartalmazó egyetértési megállapodások elfogadását ösztönözzék az interneten elkövetett kereskedelmi mértékű jogsértésekből származó haszon csökkentése érdekében;
- párbeszéd kezdeményezése az érintettekkel (ideértve a civil társadalmat is) annak érdekében, hogyan lehet a kellő gondosság elvén alapuló önkéntes átvilágítást (*due diligence*), mint a kereskedelmi mértékű jogsértések megelőzésének eszközét alkalmazni a teljes ellátási láncban; a megosztott információk alapján pedig a kellő gondosság elvét érvényesítő uniós módszertan kidolgozása;
- a Bizottság elemezni fogja a kis- és középvállalkozások szellemi tulajdon-jogainak hatékonyabb polgári jogi érvényesítését szolgáló nemzeti kezdeményezéseket, különösen a kis értékű követelések vonatkozásában és további lehetséges intézkedéseket fogalmaz meg ezen a területen;
- a Bizottság az érintettekkel történő konzultáció céljából Zöld Könyveket dolgoz ki a jogérvényesítés költségeinek viselése és a különböző kereskedelmi visszafizetési rendszerek alkalmazása tárgyában;

- a tagállamok közötti együttműködés javítása (többek között egy szakértői hálózat létrehozásával) és a legjobb gyakorlatok cseréjének biztosítása;
- képzési programok nyújtása a tagállami hatóságok részére a kereskedelmi mértékben elkövetett szellemi tulajdon-jogi jogsértések elleni gyorsabb fellépés, valamint a határokon átnyúló együttműködés akadályainak felismerése érdekében.

A Bizottság – többek között egy kétévente elkészített jelentés segítségével – nyomon követi a cselekvési terv végrehajtását, és felkéri az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a tagállamokat, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, valamint a Megfigyelőközpontot és az érdekelt feleket a további munkában való tevékeny részvételre.

2. A *Stratégia* a szellemi tulajdon-jogi jogérvényesítés helyzetét vizsgálja harmadik országokban, valamint bemutatja azokat a módszereket, melyekkel a Bizottság elősegítheti ezekben az országokban a szellemi tulajdon-jogok védelmét és visszaszoríthatja a jogsértő áruk kereskedelmét.

Az eredeti Stratégiát¹ 2004-ben fogadták el, ám a technológiai változásokra, valamint a szellemi tulajdon-jogok sérelmére elkövetett jogsértések természetének és mértékének változására tekintettel szükség volt a stratégia felülvizsgálatára és a megváltozott körülményekhez történő adaptálására.

Az új bizottsági közlemény ezért először összefoglalja a 2004-ben alkalmazott megközelítés újraértékelését szükségessé tevő körülményeket (Internet, gyors gazdasági fejlődésű országok, ICT-szektor, a szellemi tulajdonról alkotott kép a közvélekedésben, gyógyszer-hozzáférés, környezeti változások), majd egy felülvizsgált stratégiát fogalmaz meg a szellemi tulajdon-jogok harmadik országokban történő érvényesítése érdekében.

A Bizottság célja a meglévő, jogérvényesítést elősegítő kereskedelempolitikai eszközök új megközelítésben történő alkalmazásának bemutatása, amely az egyes partnerek fejlettségi szintje szerint is differenciált. Ezek közé az eszközök közé tartozik – a világosabb kommunikáción és a megalapozottabb adatgyűjtésen túl – a harmonizált uniós szabályok referenciapontként való kezelése (és további uniós jogalkotási kezdeményezések), az egyes országokkal kapcsolatban érvényesíteni kívánt speciális szempontok bilaterális kereskedelmi megállapodásokba foglalása, normaalkotás nélküli párbeszéd más fontos kereskedelmi partnerekkel (vitarendezési eljárások és konzultációs kezdeményezések, IP Dialogue), az IP attasék és az IPR helpdesk hálózat bővítése a kkv-k számára, illetve technikai támogatás nyújtása.

A két bizottsági közleményről további információk az alábbi linken érhetők el:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-760_en.htm?locale=en

¹ *Strategy for the enforcement of intellectual property rights in third countries*, 2005/C29/03, OJ C129, 26.5.2005.